

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
Innovative Leadership of School Administrators
in the Educational Quality Development Network of Sikhio District
under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4

วริศรา พงษ์วัน¹ และ จำรัส มุ่งเผือกกลาง²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Warisara Phongwan¹ and Chamrat Mungfaoklang²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail: annslam.1997@gmail.com

(Received : 5 May, 2026; Edit : 14 May, 2026; accepted : 10 September, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาภาวะและเปรียบเทียบผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 232 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .984 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

Abstract

The purposes of this research are to study and compare the innovative leadership of administrators in the Educational Quality Development Network of Sikhio District under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 classified by Education level Work experience. The sample group used in the research was 232 teachers, academic year 2024. The sample size was determined according to Krejcie and Morgan's table and simple random sampling. The research tool is a questionnaire with a consistency index between 0.67 - 1.00 and a confidence value for the entire questionnaire equal to 0.984. Statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation, and independent samples t-test.

The research results found that

1. Innovative leadership of school administrators in the Educational Quality Development Network of Sikhio District under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 overall, it is at a high level.

2. Innovative leadership of school administrators in the Educational Quality Development Network of Sikhio District under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 classified by educational level and work experience. Overall and each aspect is not different; there was a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: Educational institution administrators, Innovative Leadership

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ระบบการศึกษา ไม่สามารถดำเนินได้ในแบบเดิม ซึ่งโรงเรียนและสถานศึกษาต้องปรับตัวให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ในปัจจุบัน มีการแข่งขันสูงมาก ทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge Based-Economy) การผลิตและแข่งขันในด้านต่าง ๆ กำลังเปลี่ยนไป เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยี การค้าระหว่างประเทศซึ่งการพัฒนานวัตกรรมจะทำให้องค์กรมีจุดยืนที่เข้มแข็ง การบริหารสถานศึกษาในยุคสมัยนี้ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพเป็นอย่างมาก ในการทำให้สถานศึกษาในปัจจุบันดำเนินไปด้วยดี และไปถึงจุดหมายที่กำหนดไว้ (ธีระ รุญเจริญ, 2553) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเยาวชนไทย ให้มีทักษะ สมรรถนะ ความรู้และความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทย เป็นสังคมที่ผู้คนมีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

โดยรัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย คือ ประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 หมายถึง การพัฒนาประเทศโดยนโยบายเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ดังนั้น จึงต้องมีความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาได้โดยใช้ศักยภาพของมนุษย์ เป็นตัวนำขับเคลื่อนด้วยปัญญาของคน ต้องลงทุนในมนุษย์ให้เป็นผลผลิตที่ดี ทุกคนได้รับโอกาส มีความเท่าเทียมกันและอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน สถานศึกษาจึงเป็นแหล่งผลิตเด็กและเยาวชน ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ ที่จะป้อนพลังขับเคลื่อนของประเทศไทย ให้มีความก้าวหน้าให้เป็นไทยแลนด์ 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีลักษณะที่โดดเด่นและแตกต่างไปจากผู้บริหารสถานศึกษาในยุคสมัยก่อน ที่จะต้องมีความจำเป็นที่จะพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในด้านการทำงาน เพื่อจะได้รับมือในทุกอุปสรรคและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความท้าทายและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการร่วมมือในการเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมได้ ผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นกลไกสำคัญในการคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา โดยหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำทางการศึกษาที่สำคัญนั้นจะต้องจัดการภายในองค์กร เพื่ออำนวยความสะดวกให้ทรัพยากรที่เป็นตัวคนและวัตถุประสานความร่วมมือเข้าด้วยกัน และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำองค์กรให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีความสามารถ จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความขยันขันแข็ง สามัคคี มุ่งมั่น เต็มใจ และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้การดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ มีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการผลิต รวมไปถึงพัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการทำงานในสถานศึกษา มีความสามารถในการรับรู้และใส่ใจรายละเอียดของเหตุการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้ง และเปิดใจรับแนวคิดใหม่ กล้าคิดอย่างแตกต่างและสร้างสรรค์ รวมทั้งนำแนวคิดเก่ามาต่อยอดเพื่อหาแนวทางใหม่ ในการแก้ไขปัญหาหรือสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการนำนวัตกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา (สุกัญญา ชัมช้อย, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฯ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) กล่าวว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและ อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถนำไปปรับใช้การวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการจัดการการเรียนรู้และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” มาตรา 30 กล่าวว่า “ให้ สถานศึกษาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” นโยบายการศึกษาจากแผนการศึกษาชาติ (2560-2579) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและพัฒนาวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถใน การแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และ นวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้มีการวิจัยเพื่อด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ซึ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตร พัฒนาระบบการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความรู้ มี คุณธรรม และมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) มีการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) รวมไปถึงการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) เป็นกุญแจที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษา ทำให้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม หมายถึง นวัตกรรมในการเป็นผู้นำ มีการนำปรัชญาที่ทันสมัยของการจัดการทรัพยากร มนุษย์มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร ความเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมเกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์รูปแบบการเป็นผู้นำ ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำต้องแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สามารถเชื่อมโยงทุกคนในองค์กรให้ทำงานร่วมกันได้ ด้วยความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน รวมไปถึงแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบด้าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ยังได้บัญญัติไว้ว่า “ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและ จัด การศึกษาทั้งในด้านงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารงานทั่วไป ยังคณะกรรมการ สถานศึกษาโดยตรง” เพราะฉะนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่จะเกิดขึ้นในองค์กร เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นเป้าหมายสำคัญที่ทุกสถานศึกษา ต้องพึง ตระหนักและให้ความสำคัญ รวมไปถึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Anand and Saraswati A.K, 2014)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น จำนวน 178 โรงเรียน แบ่งขนาดเป็น 3 ประเภทเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน ครู จำนวน 1,816 คน และนักเรียนจำนวน 30,280 คน โดยมีนโยบายการจัดการศึกษาด้านคุณภาพในการส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า การใช้นวัตกรรมของสถานศึกษายังคงมีปัญหาด้านความพร้อมด้านบุคลากรและบริบทต่าง ๆ เช่น บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ขาดงบประมาณในการพัฒนา และสถานที่ในการใช้นวัตกรรม สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ยังไม่ เหมาะสมกับการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน สถานที่ของสถานศึกษาไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษา สื่อการจัดการเรียนการสอน ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม ครูยังไม่มีการนำสื่อวัตกรรมการมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4, 2568)

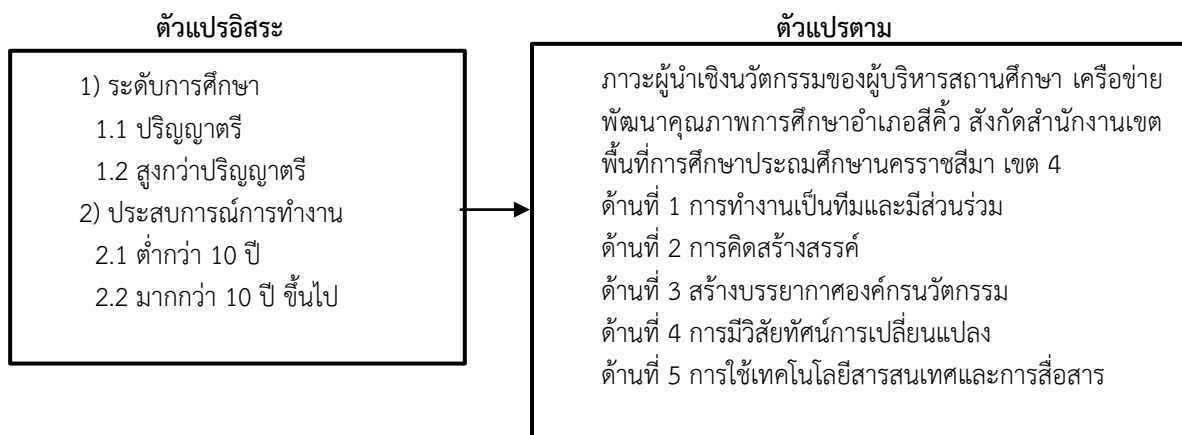
จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษา อำเภอสีคิ้ว เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ในการพัฒนาการศึกษาและ เป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของชาติ สอดคล้อง กับความต้องการและบริบทของพื้นที่ตามการ เปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม รวมถึงพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของ การศึกษาไทยในระดับสากล เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ให้มีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านเทคโนโลยี ตามคุณลักษณะ ของเด็กไทย ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอ สี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของ พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559), จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560), ปวีณา กันถิน (2560), ภิญญา สายศิริสุข (2561), ยินดี ฮานาฟี (2562), เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), ปรีพัฒน์ ยืนยิ่ง (2563), กนกพิชญ์ สรรพศรี (2564), ธวัชชัย แสนดวง (2565), McMillan, J. H. (2010), Roscorla, T. (2010), Patel (2012), George, B. (2012), Wooi, C. C. (2013), Weberg, D. (2013) และ Horth, D. (2014) ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้อยู่ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 587 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อยู่ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 232 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

- 1) ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
  - 1.1 ปริญญาตรี
  - 1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 2) ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
  - 2.1 น้อยกว่า 10 ปี
  - 2.2 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน (ตามตัวแปรอิสระ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก ศิริพร พงษ์เนตร (2564) ได้จำนวนแบบสอบถาม 35 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงต์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.67 – 1.00 หมายความว่า แบบสอบถามมี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ใช้ได้ทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของปัญหา
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 35 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค Cronbach, L.J. (1990). ผลปรากฏว่า แบบสอบถาม จำนวน 35 ข้อ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .984
9. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้ว นำไปใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 232 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D.$) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ศิริพร พงษ์เนตร (2564) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t - test (Independent Samples) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t -test)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	66	28.4
หญิง	166	71.6
รวม	232	100.0

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	203	87.5
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	29	12.5
รวม	232	100
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	144	62.1
10 ปีขึ้นไป	88	37.9
รวม	232	100

จากตารางที่ 1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน จำนวน 232 คน เพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 เพศหญิง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 ซึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 203 คนคิดเป็นร้อยละ 87.5 สูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	<i>S. D.</i>		
1	ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.20	.46	มาก	5
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.26	.43	มาก	1
3	ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.21	.44	มาก	4
4	ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.26	.41	มาก	2
5	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.25	.40	มาก	3
ภาพรวม		4.24	.39	มาก	-

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, *S.D.* = .39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.26, *S.D.* = .43) และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.26, *S.D.* = .41) รองลงมาคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.25, *S.D.* = .40) และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.21, *S.D.* = .44) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.20, *S.D.* = .46)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 3 – 4

ตารางที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		<i>t</i>	p-value
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านการทำงานเป็นทีมและมี ส่วนร่วม	4.20	.47	4.20	.36	.32	.95
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.26	.45	4.25	.32	.27	.90
3	ด้านการสร้างบรรยากาศ องค์กรนวัตกรรม	4.21	.45	4.19	.30	.10	.77
4	ด้านการมีวิสัยทัศน์การ เปลี่ยนแปลง	4.26	.42	4.25	.34	.55	.91
5	ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	4.25	.40	4.25	.34	.82	.98
ภาพรวม		4.24	.40	4.23	.31	.61	.89

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ตารางที่ 4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	น้อยกว่า 10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		<i>t</i>	p-value
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านการทำงานเป็นทีมและมี ส่วนร่วม	4.16	.50	4.28	.37	.56	.53
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.25	.48	4.28	.36	.20	.61
3	ด้านการสร้างบรรยากาศ องค์กรนวัตกรรม	4.20	.49	4.23	.34	.07	.53
4	ด้านการมีวิสัยทัศน์การ เปลี่ยนแปลง	4.25	.45	4.27	.34	.76	.66
5	ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	4.24	.43	4.27	.34	.83	.54
ภาพรวม		4.22	.43	4.27	.31	.43	.35

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมา อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอ สีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์และด้านการมีวิสัยทัศน์การ เปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กร นวัตกรรม ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีวิสัยทัศน์ด้านการคิดสร้างสรรค์และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ วางไว้ พร้อมทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความสำคัญต่อบุคคล ผลักดันให้บุคลากรแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาต่อยอดแนวคิดนวัตกรรม มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี และสามารถถ่ายทอดสู่แนว ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ และส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ อนุสรณ์ ทังหิรัญ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเห็นอยู่ใน ระดับ มาก ทั้ง 6 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการบริหารงานในสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอกำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความสัมพันธ์ของ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชรเขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับ บริพัทธ์ สารผล (2565) ได้ ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้กล่าวว่า มี 5 องค์ประกอบ คือ การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง การ สร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม การมีความคิดสร้างสรรค์และการบริหารความเสี่ยง โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กันทางบวก ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีภาวะ ผู้นำสมัยใหม่ที่เน้นการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรม เทคโนโลยี และการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาทักษะหลายด้านควบคู่กัน โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้การขับเคลื่อนนวัตกรรมเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดย ภาพรวมมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการ เรียนรู้ต่าง ๆ ก็เปลี่ยนไปด้วย ส่งผลให้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจและติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในสังคมปัจจุบัน ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง เพื่อให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลและตัดสินใจได้ อย่างถูกต้อง ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยในปัจจุบัน จึงได้มีการส่งเสริมให้คณะครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้มีการอบรมทั้งในรูปแบบ onsite และ online ให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการ บริหารจัดการชั้นเรียน มีการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกันในทีม เป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ โดยการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมกิจกรรมการ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จึงทำให้ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสามัคคี และ ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมการศึกษา มีจัดการอบรมและพัฒนาทักษะ ให้กับครูผู้สอน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา โดยการวางแผน

ปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตขององค์กร เพื่อพัฒนาทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษุฒะ ประทุมมาและคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันไม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนิชา อร่ามเรือง (2568) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาหิวดาดห้วยบง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาหิวดาดห้วยบง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และความสามารถในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงองค์กรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจและติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง เพื่อให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองอย่างเสมอภาค โดยเปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกันในทีมเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ โดยการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จึงทำให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสามัคคี และได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมการศึกษา มีจัดการอบรมและพัฒนาทักษะให้กับครูผู้สอน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา โดยการวางแผนปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตขององค์กร ทำให้บุคลากรทุกคนมีความกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และกล้าที่จะนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวรรณ บริหารพานิช (2565) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิดา สอึ้งรัมย์ (2567) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานโดยมีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ควรสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการมีส่วนร่วม การสื่อสารที่ดี เป้าหมายร่วม การติดตามประเมินผล เมื่อทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันและทำงานอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การบูรณาการความร่วมมือต่าง ๆ เกิดผลสำเร็จ และควรเปิดโอกาสและโน้มน้าวให้บุคลากร รวมถึงชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาและชุมชนอย่างยั่งยืน

1.2 ด้านการคิดสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการทำงานขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญที่เกิดจากความรู้และประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำสิ่งใหม่ ๆ หรือสร้างนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอบรมเทคนิคการสอนใหม่ๆ และควรมุ่งเน้นการพัฒนา

อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับทักษะขั้นสูงและความเชี่ยวชาญของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษารังสรรค์มององค์กรที่เห็นคุณค่าของนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ควรพัฒนาองค์กรสู่การเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายที่มุ่งเน้นนวัตกรรมอย่างชัดเจน ควบคู่กับการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างต่อความคิดใหม่ ส่งเสริมการทดลองและยอมรับความล้มเหลวอย่างสร้างสรรค์ และควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เห็นคุณค่านวัตกรรมต้องอาศัย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การมีส่วนร่วม ระบบสนับสนุน การประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

1.4 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี และสามารถถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติเพื่อให้ เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถแปลงวิสัยทัศน์ดังกล่าวสู่แผนปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม โดยถ่ายทอดเป้าหมายสู่ทุกระดับขององค์กรผ่านกระบวนการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกภาคส่วน และควรใช้กระบวนการบริหารเชิงระบบ โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน มีการติดตาม ประเมินผล และสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนาแผนงานให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และการเปลี่ยนแปลงของบริบท ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนในการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการ ที่มีความถูกต้อง ทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้สะดวก เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงข้อมูล โดยกำหนดโครงสร้างการจัดเก็บ วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบ ในด้านการสื่อสาร ควรกำหนดกลยุทธ์และช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล ระบบออนไลน์ และเครือข่ายสังคม เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทั่วถึง และควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากร จัดสรรทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เพียงพอ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของข้อมูลและจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
- 2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
- 2.3 ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการวิจัย หรือปัจจัยตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการใช้ตัวแปรที่สามารถพัฒนาและทดสอบได้
- 2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในองค์การภาครัฐและเอกชนว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- นกนกพิชญ์ สรรพศรี. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เอ็กเซอร์เน็ท.

- ธวัชชัย แสนดวง. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.
- นันทิดา สอิ่งรัมย์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน, 10(2), 11–22.
- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บริพัทธ์ สารผล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยะวรรณ บริหารพานิช. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา.
- ปวีรัตน์ ยืนยง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.
- ปวีณา กันถิ่น. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ.
- แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2568). สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2568. ได้จาก <https://www.korat4.go.th/>
- พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภิญญา สายศิริสุข. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยินดี ฮานาฟี. (2562). แนวทางการส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับครูโรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพฯ.
- ศิริพร พงษ์เนตร. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรบุรี.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: พิษณุโลกดอทคอม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อนุสรณ์ ทังหิรัญ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชญะ ประทุมมา, กฤษฎา วัฒนศักดิ์ และวิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2023). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 17(2), 272–288.

- ณัฐนิชา อร่ามเรือง. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา หินดาดห้วยบง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. วารสารสห วิทยาการศึกษาและพัฒนาสังคม, 1(1), 122-134.
- Anand, P., & Saraswati, A. K. (2014). Innovative Leadership: A Paradigm in Modern HR Practices. *Global Journal of Finance and Management*, 6, 497-502.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- George, B. (2012). Innovation for inclusive growth: Towards a theoretical framework and research Agenda. *Journal of Management Studies*, 49(4), 661-683.
- Horth, D. (2014). *Innovation leadership: How to use innovation to lead effectively, work collaboratively, and drive results*. Greensborough, NC.: Center for Creative Leadership.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, pp.607-610.
- McMillan, J. H. (2010). *Participants, subjects, and sampling for quantitative designs*. Upper Saddle River: Pearson Education.
- Patel. (2012). Evolutionary crossroads in developmental biology. *Development*, 139(11), 2637-2638.
- Roscorla, T. (2010). The 7 steps to Innovative leadership. Retrieved June 15th, 2025. from <http://www.convergemag.com/policy/the-7-Elements>
- Weberg, D. (2013). *Innovation leadership behaviors: Starting the complexity journey*. Burlington, NJ: Jones & Bartlett Learning.
- Wooi, C. C. (2013). Innovative Leadership Components of School Administrators in Malaysia. *International Journal of Social Science and Humanity*, 3(3), 225-244.